

Natura 2000

A természet mindannyiunké

... az EU 27 országában

Európai Bizottság

A Europe Direct szolgáltatás segítségével választ kaphat az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire.

**Új, ingyenesen hívható telefonszámunk:
00 800 6 7 8 9 10 11**

További hasznos információk az interneten, keresse az Európa szervert: (<http://ec.europa.eu>).

A Natura 2000-ről további információk találhatóak a http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm címen.

A katalógusadatok a kiadvány végén találhatóak

Luxemburg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala, 2009

ISBN 978-92-79-11573-8

© Európai Közösségek, 2009

A kiadvány a forrás feltüntetésével szabadon másolható.

A közzétett fényképek szerzői jogvédelem alatt állnak, a szerzők kifejezett engedélye nélkül tilos azokat más célra felhasználni.

Nyomtatva Belgiumban

A kiadvány az EU öko-címkéjével
(http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm) minősített grafikai papír felhasználásával készült

Natura 2000

A természet mindannyiunké

oldal	TARTALOM
2	Európa természeti kincsei – gazdag örökség
4	A természet, mint értékes erőforrás
6	Végveszélyben a természet
8	Mit tegyünk?– Európa válasza
10	A természetvédelem uniós irányelvei
12	Natura 2000 – természeti területek európai hálózata
14	Natura 2000 – az élő táj szerves része
16	Natura 2000 – együtt a természetért
18	Hogyan működik a Natura 2000 a gyakorlatban?
20	Hogyan értékeljük eredményeinket?
22	Natura 2000 – Hogyan segíthetnek Önök?
24	Fényképek forrásjegyzéke

Európa természeti kincsei

gazdag örökség

Európa bolygónk szárazföldi területeinek alig 5 %-át foglalja el. Csekély kiterjedése ellenére növény- és állatfajainak, tájainak változatossága lenyűgöző, sok közülük csak itt található.

Ez a biológiai sokféleség javarészt a kontinens változatos éghajlatának, domborzatának és földtani sajátosságainak köszönhető. Kis földrészünk – az északi sarkkörtől a Földközi-tenger forró partvidékéig, az Alpok csúcsaitól Közép-Európa nyílt síkságaiig – ámulatba ejtően gazdag természeti kincsekkel rendelkezik.

A tájak formálásában egykor és ma egyaránt meghatározó a termőföldhöz való kötődésünk. Az ember az évszázadok folyamán a földművelés számos formáját fejlesztette ki; ennek eredményeképp gazdag élővilágú, úgynevezett „természetközeli élőhelyek” jöttek létre (pl. kaszálórétek, fás legelők, fenyérek) – ám ezek fennmaradása a gazdálkodás fenntartásának függvénye.

Kontinensünk tájai az itt élő nemzetek, kultúrák, nyelvek és népcsoportok gazdag egymásmellettségét is kiválóan tükrözik. Európa természeti környezetének egyedülállósága részben abból fakad, hogy kevés olyan hely van a világon, ahol ennyi változatos, jellegzetes és egymástól különböző élőhely, faj és kultúrtáj található meg együtt – ilyen kis területen, ilyen szoros közösségben.

Ez a mi természeti örökségünk.

A természet, mint értékes erőforrás

Természeti örökségünk védelme révén biztosíthatjuk, hogy Európa gazdag növény- és állatvilága, sokféle élőhelye az eljövendő nemzedékek számára is fennmaradjon.

Akár városban élünk, akár vidéken, legtöbbször időről időre kimegyünk a természetbe: gyönyörködünk a tájban, sétálunk, úszunk, horgászunk, pihenünk, felfedező utakat teszünk, vagy egyszerűen csak élvezzük a szabad levegőt és hallgatjuk a madarak énekét. Mindez jelentősen javítja egészségünket és közérzetünket.

Ám a belső értékeken és a külső szépségen túl a természet számos további adományában – fa, rostok, tiszta víz, egészséges termőföld – is részesülünk.

A lápok például természetes védelmet nyújtanak az árvizek ellen, mivel szivacsoként szívják magukba a fölösleges vizet. A nádasok a mérgező anyagok megkötésével segítik a szennyezett vizek tisztulását; méhek porozzák be gazdasági növényeinket, s a tőzeges területek elnyelik a globális felmelegedést okozó szén-dioxidot.

Mindezekon túl a természet Európa-szerte sokak számára fontos jövedelemforrás is. Többek között jelentős területen folyik – milliók megélhetését biztosító – alacsony intenzitású vagy hagyományos gazdálkodás.

MEGBECSÜLJÜK-E KELLŐKÉPPEN A TERMÉSZETET?

Monet pipacsmezőt ábrázoló festménye
5–50 millió eurót érhet, míg egy valódi
pipacsmező hektáronként mindössze
5000 euróba kerül.

A természet
életünk része

Egy nemrégiben készült gazdasági
tanulmány szerint a három vizsgált
Wales-i nemzeti park összesen 12
ezer munkahely fenntartásához
járult hozzá, és kb. 250 millió euró
jövedelmet termelt egy év alatt.

Végveszélyben

a természet

Európa természeti kincseinek helyzete napról-napra egyre fenyegetettebb. Egyes fajok állománya aggasztó iramban apad, illetve gyors ütemben tűnik el értékes természetes és féltermészetes élőhelyek sokasága. Napjainkban Európa emlőseinek majdnem a fele, hüllő-, hal- és madárfajainak pedig mintegy harmada veszélyeztetett.

E drámai helyzet elsősorban a fajok fennmaradásához szükséges élőhelyek feldarabolódásának vagy eltűnésének következménye. Sok közülük az egyre intenzívebb földhasználati módok terjedésének, az infrastruktúra-fejlesztéseknek (pl. útépitések) és a városias területek szakadatlan terjeszkedésének esik áldozatul.

Alig néhány évtized alatt Európa értékes lágjainak felét csapolták le újabb termőföldek kialakítása érdekében. Franciaország, Olaszország és Spanyolország homokdűnéinek közel háromnegyede a tömeges turizmus következményeként tűnt el.

Az utóbbi időben az ember és a biológiai sokféleség szempontjából égető kérdéssé vált – az éghajlatváltozás mellett – az őshonos növény- és állatfajainkat kiszorító özönfajok folytatódó terjedése.

Mindemellett további veszélyeztető tényező a környezetszennyezés, a természeti erőforrások fenntarthatatlan hasznosítása és a (hagyományosan művelt) területek felhagyása.

A PRESTIGE-KATASZTRÓFA

Az észak-spanyolországi partoknál 2002 novemberében elsüllyedt Prestige tartályhajóból 64 000 tonna olaj folyt a tengerbe, ami hozzávetőleg 300 000 tengeri madár (főleg lumma, lunda és alka) pusztulásához vezetett. A part menti területeken 3000 kilométer hosszan kiterjedt szennyeződés összesen mintegy 5 milliárd eurónyi kárt okozott a természeti értékekben, s ez által a halászati és a turisztikai ágazatnak. A halászatban és a kagylófeldolgozásban dolgozók közül körülbelül 30 000 embert érintett közvetlenül a katasztrófa. Több helyi halászszervezet arról számolt be, hogy 80%-kal csökkent a zsákmány mennyisége.

Nemcsak a barnamedvéhez, a különféle pillangókhoz vagy az endemikus (bennszülött) növényekhez hasonló, ritka fajok vannak veszélyben. Az élőhelyek zsugorodása miatt az elmúlt húsz évben a közönséges házi veréb állománya is drámaian megfogyatkozott. Eltűnt Európa legtöbb fenyére, és vele együtt számos, ott élő faj is kihalóban van, mint például a fűrgye gyík vagy a bujkáló poszтата.

▼ visszaesés
■ stabil állomány

A közönséges házi verébek számának visszaesése az EU-ban
(Forrás: BirdLife 2005)

Mit tegyünk?

– Európa válasza

E vészjósló folyamatok árnyékában egyre többen adtak hangot a természeti örökség, illetve az egészségünk és jólétünk fenntartásához nélkülözhetetlen biológiai sokféleség pusztulása miatti aggodalmuknak.

Válaszul az uniós tagállamok kormányai a 2001-ben megrendezett göteborgi európai uniós csúcstalálkozón vállalták, hogy 2010-re megállítják a biológiai sokféleség csökkenését Európában.

Mivel a természet nem ismer országhatárokat, egy ilyen ambiciózus célt csak a tettek összehangolásával és az erőforrások kölcsönös megosztásával lehet megvalósítani.

A folyók általában – akár csak a Duna – több országon is keresztülfolynak, s ha valamely szakaszukat károsodás éri, az a folyó egészét, így az összes országot érintheti. A vonuló madarak széltében-hosszában átszelik Európát, amikor pihenő-, táplálkozó- és költőhelyet keresnek. Ha élőhelyeiket csupán a kontinens egyes területein védjük, a fajok túlélési esélyei óhatatlanul lecsökkennek.

Az európai jogrend az unió egész területére vonatkozóan rendelkezik a természetvédelmi szabályozásról, lehetővé téve, hogy a 27 tagállam közösen, ugyanazon szilárd jogi keretek között cselekedhessen a legveszélyeztetettebb fajok és élőhelyek megóvása érdekében.

A darvak minden évben átszelik Európát, amikor a délen fekvő, téli táplálkozóhelyeikről északra, nyári költőhelyeikre vonulnak. Az európai szabályozásnak köszönhetően a vonulási útvonalak mentén található területeket védetté nyilvánították, s ennek köszönhetően a darvak száma növekedésnek indult az Európai Unióban.

• A darvak érdekében létrehozott Natura 2000 területek az Európai Unióban (2008 októberi állapot)

A természetvédelem uniós irányelvei

Az európai természetvédelmi szabályozás alapja az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv.

- ▶ Az 1979-ben elfogadott **madárvédelmi irányelv** célja, hogy védelmet biztosítson minden vadon élő madárfajnak és legfontosabb élőhelyeiknek. Az irányelv tilt bizonyos tevékenységeket – például az őshonos vadmadarak fogságban tartását és értékesítését, vagy az állatok válogatás nélküli irtását –, emellett más tevékenységekre (pl. a vadászatra) vonatkozóan olyan jogi szabályozókat vezet be, melyek biztosítják azok fenntarthatóságát.

Az irányelv arra is kötelezi a 27 tagállamot, hogy óvják a vonuló madarak és a több mint 190, különösen veszélyeztetett faj számára kiemelten fontos területeket, különös tekintettel a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyekre.

- ▶ Az EU 1992-ben fogadta el az **élőhelyvédelmi irányelvet**. Ez a madárvédelmi irányelvben foglalt intézkedésekhez hasonlóan rendelkezik Európa élővilágának megőrzéséről, de a ritka, veszélyeztetett vagy endemikus fajok sokkal szélesebb körére, több mint ezer állat- és növényfajra terjed ki. Itt szerepel először önálló célként az élőhelyek megőrzése: ez mintegy 230 ritka és jellegzetes élőhelytípus védelmét is jelenti.

Éz a két irányelv minden bizonnyal a leghaladóbb és legnagyobb szabású kezdeményezés, amely valaha született annak érdekében, hogy természeti örökségünket az Európai Unió teljes területén megőrizzük.

IBÉRIAI HIÚZ (*Lynx pardinus*)

Az ibériai hiúz, amelynek állománya legfeljebb 100–150 egyedből áll, jelenleg az egyik legvesélyeztetettebb faj a világon.

Az egyre intenzívebb földművelés és az infrastruktúra-fejlesztések (pl. új utak építése) következtében élőhelye olyannyira feldarabolódott, hogy egyedei már csak Spanyolország és Portugália délnyugati részén, néhány elszigetelt zugban élnek. Az orvvadászat, a csapdázások és a közúti gázolások tovább súlyosbítják a helyzetet, csakúgy, mint a hiúz fő táplálékát jelentő nyulak mixomatózis miatti csaknem teljes kipusztulása. Ha az ibériai hiúzt nem sikerül megmenteni, ez lesz az első macskaféle, ami a kardfogú tigris 10.000 évvel ezelőtti kihalása óta örökre eltűnik.

Az élőhelyvédelmi irányelv sokféle élőhelytípus számára biztosít védelmet, Skandinávia természetes erdőitől kezdve az Atlanti-óceán partján található karmezőkön át egészen a fajgazdag hegyi rétekig. Most már a veszélyeztetett fajok – például az uhu, a nagy tűzlepke vagy a tátogó kökörccsin – is megfelelő védelmet élveznek.

Natura 2000

—természeti területek európai há

Mindkét természetvédelmi irányelv központi eleme a természeti területeket Európa-szinten ökológiai hálózatba fűző Natura 2000 hálózat létrehozása.

Minden tagállam Natura 2000 területeket jelölt ki az országban előforduló ritka élőhelyek és fajok védelme érdekében. A jelentős összterületű hálózat ma már több mint 25 000 elemből áll: beletartozik Európa szárazföldi felszínének egy ötöde, s a környező tengerek szintén jókora hányada. Ebből fakad, hogy a Natura 2000 a Föld legnagyobb kiterjedésű, természetvédelmi területekből álló hálózata.

A Natura 2000 területek mérete eltérő, attól függően, milyen faj vagy élőhely megóvását szolgálják: van 1 hektáronál kisebb és 5000 km² kiterjedésűnél is nagyobb, de általában 100–1000 hektár körüliek. Némelyik távoli, nehezen megközelíthető vidéken fekszik, ám többségük környezetünk szerves részét képezi, ahol sokféle élőhely, védőzóna és más tájképi elem található.

Így a Natura 2000 nemcsak Európa néhány legritkább fajának és élőhelyének védelmét biztosítja, hanem menedéket nyújt számtalan más állat, növény és egyéb élőlény számára is, amelyek – bár talán gyakoribbak –, természeti örökségünk ugyancsak fontos elemei.

Élőhelyvédelmi Irányelv

1. Melléklet:
Élőhely-
típusok
2. Melléklet:
Fajok

Nemzeti lista

BIOGEOGRÁFIAI RÉGIÓK

Az EU területén kilenc biogeográfiai régió található; mindegyik sajátos növényzettel, éghajlattal, domborzattal és földtani tulajdonságokkal jellemezhető. A hasonló természeti adottságokból fakadóan az egyes fajok és élőhelyek természetvédelmi szükségletei eme regionális szinten könnyebben, a politikai és közigazgatási határoktól függetlenül meghatározhatók.

- Boreális
- Atlantikus
- Kontinentális
- Alpin
- Pannon
- Szyep
- Fekete-tengeri
- Mediterrán
- Makarónéziai

HOGYAN TÖRTÉNIK A NATURA 2000 TERÜLETEK KIJELÖLÉSE?

Az Élőhelyvédelmi Irányelv hatálya alá eső fajok és élőhelyek esetében:

- 1. LÉPÉS: Az első lépést a tagállamok teszik meg. Minden ország – kizárólag ökológiai szempontok alapján – kijelöli azokat a területeket, amelyek a természetesen előforduló, az Élőhelyvédelmi Irányelvben felsorolt fajok és élőhelyek megőrzése szempontjából fontosak.
- 2. LÉPÉS: A tagállamok megküldik Natura 2000 listájukat az Európai Bizottságnak, amely biogeográfiai régióként összesíti az adatokat, majd – a tagállamokkal egyeztetve, illetve az érintett szervezetekkel, független szakértőkkel és társadalmi szervezetekkel együttműködve – kiválasztja a közösségi jelentőségű területeket. Amennyiben az EB hiányosnak találja a listát, úgy az adott tagállamnak – a hálózat kiegészítése érdekében – további természeti területeket kell javasolnia.
- 3. LÉPÉS: A folyamat utolsó lépéseként a tagállamok a kijelölt területeket hivatalosan is védetté nyilvánítják, és intézkedéseket hoznak a megfelelő természetvédelmi állapot helyreállítása és fenntartása érdekében.

A Madárvédelmi Irányelv hatálya alá eső fajok élőhelyei a tagállamok minősítését követő értékelés alapján kerülnek be a Natura 2000 hálózatba.

Madárvédelmi Irányelv

Különleges Madárvédelmi Területek

Különleges Természet-megőrzési Területek

NATURA 2000

A közösségi jelentőségű területek listája

Natura 2000

–az élő táj szerves része

A természetvédelmet gyakran az emberi tevékenységek elől elzárt védett területekkel azonosítja a közvélemény. A Natura 2000 rendszere teljesen más: a legnagyobb mértékben figyelembe veszi, hogy az ember a természet része, és a partnerség szolgálja legjobban közös érdekeinket.

Sőt, számos Natura 2000 terület éppen eddigi hasznosítási módja miatt vált értékké. Ezekben az esetekben az emberi tevékenység (pl. hagyományos gazdálkodás) folytatása a cél.

Bár a hálózatban bizonyára lesznek olyan természeti területek, ahol az ott található ritka fajok és élőhelyek érdekében korlátozni kell az emberi beavatkozásokat, a legtöbb Natura 2000 terület továbbra is hasznosítható marad, ügyelve az ott fellelhető sérülékeny élőhelyekre és fajokra.

A Natura 2000 ilyen módon a fenntartható fejlődés elvét kívánja megvalósítani. Célja nem a gazdasági tevékenységek leállítás, hanem azon feltételek meghatározása, melyek mellett a termelés tovább folytatható úgy, hogy egyben Európa biológiai sokféleségét is megóvjuk.

MELYEK A NATURA 2000 TERÜLETEKKEL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGEK?

A Natura 2000 területeken a tagállamoknak:

- meg kell akadályozniuk minden olyan tevékenységet, amely jelentősen megzavarhatja azon fajokat, illetve károsítja azokat az élőhelyeket, amelyek védelme érdekében a természeti területet kijelölték.
- szükség esetén intézkedéseket kell hozniuk az élőhelyek és fajok „kedvező természetvédelmi helyzetének” fenntartására vagy helyreállítására.

A Natura 2000 területeken kerülni kell továbbá minden új fejlesztési beruházást vagy a földhasználat módjának jelentősebb megváltoztatását, ha az nagymértékben károsítaná a terület természeti értékeit; kivéve, ha a fejlesztés kiemelt fontosságú közérdek, és gondoskodtak a megfelelő kompenzációs intézkedésekről is. Minden tagállam maga dönti el, miként szerez érvényt e feltételeknek. A természet megóvása érdekében hozott intézkedéseknek azonban minden esetben figyelembe kell venniük az érintett terület gazdasági, társadalmi és kulturális viszonyait, csakúgy, mint a regionális és helyi sajátosságokat.

Natura 2000 – együtt a természetért

Európa-szerte máris számos példáját láthatjuk annak, hogyan működik a Natura 2000 a gyakorlatban.

Legtöbb esetben a jelenlegi földhasználatot – apróbb módosításokkal – a területen élő fajok, élőhelyek igényeihez lehet igazítani. Elegendő pl. egy területet néhány héttel később kaszálni ahhoz, hogy a földön fészkelő madarak fiókái biztonságosan kirepülhessenek, vagy bizonyos időszakokban nem kell zavarni az állatok szaporodó-, táplálkozó- vagy pihenőhelyeit...

Ugyanakkor előfordulnak olyan esetek is, amikor ennél lényegesebb beavatkozások szükségesek egy terület leromlásának megakadályozása, vagy kedvező állapotának helyreállítása érdekében.

De minden esetben alapvető, hogy a Natura 2000 területen élő vagy dolgozó emberek részt vegyenek a terület hosszú távú kezelésével kapcsolatos döntésekben. A földtulajdonosok, a gazdálkodók, a hatóságok, az ipar, a turisztikai és a természetvédő szervezetek, a helyi közösségek s minden érintett polgár egyaránt fontos szerepet játszik a Natura 2000 hálózat céljainak megvalósításában – egyúttal a biológiai sokféleség pusztulásának megállításában.

A NAGYARÁNYÚ FEJLESZTÉSEK KEZELÉSE

Előzetes természetvédelmi vizsgálatnak kell alávetni azokat a fejlesztési terveket, amelyek a Natura 2000 területeken az addigi földhasználati mód megváltoztatását eredményeznék (pl. utépítések vagy gazdasági célú erdőtelepítések). Amennyiben a beruházás természetre gyakorolt hatása várhatóan nem lesz jelentős, a projekt megvalósítható.

Ellenkező esetben más, kevésbé káros alternatívát kell keresni – pl. az útvonal módosításával vagy új, a Natura 2000-en kívül eső helyszín választásával.

Kivételes esetekben – amennyiben kiemelt fontosságú közérdekről van szó és valóban nincs más lehetőség – jelentős hatású beruházásra is sor kerülhet Natura 2000 területen belül. Ekkor azonban megfelelő kompenzációs intézkedések révén biztosítani kell, hogy a Natura 2000 hálózat ne szenvedjen károsodást.

FENNTARTHATÓ ERDŐGAZDÁLKODÁS KELET-NÉMETORSZÁGBAN

A 150 km²-t felölelő Hainich-i erdő a maga nemében Európa egyik legnagyobb bükköse. Németország egyesítése után a türingiai regionális önkormányzat a túlzott fakitermelés megakadályozása érdekében az erdő jelentős részét nemzeti parkká, illetve Natura 2000 területté nyilvánította. A terv kezdetben az erdőbirtokosok heves ellenállásába ütközött, mert attól tartottak, hogy az erdőt a továbbiakban nem használhatják gazdasági célokra. A természetvédelmi hatóságok azonban hamar eloszlatták aggályaikat: ma a társulás szelektív erdőgazdálkodást folytat, melynek keretében a vágáserett fákat rotációs rendszerben termelik ki, ez pedig biztosítja az erdő biológiai sokféleségének megőrzését. Egy közösen elfogadott kezelési megállapodásban meghatározták az értékes élőhelyek és fajok számára is megfelelő erdőhasznosítási módokat. Az egyezségnek köszönhetően az erdőtulajdonosok nagy léptékű tarvágások nélkül is elegendő jövedelemhez jutnak.

GAZDÁLKODÁS A PORTUGÁLIAI CASTRO VERDE SÍKJÁN

A dél-portugáliai Castro Verde széles síkságára hagyományosan az öntözés nélküli gabonatermesztés jellemző, melyben az egyes területeket 2-3 évenként parlagon hagyják. Az így kialakult, természetközeli gyepek természetvédelmi értéke jelentős, madárvilága különösen gazdag. Az intenzív gabonatermelés miatt fokozódó gazdasági verseny azonban sok gazdát a gazdálkodás feladására és költözésre kényszerített, ami komoly következményekkel járt a helyi gazdaságra és a madárpopulációkra nézve egyaránt. Amikor a Castro Verde a Natura 2000 hálózat része lett, a természetvédők és a gazdák közös erővel léptek fel egy olyan agrár-környezetvédelmi támogatási rendszer érdekében, mely lehetővé teszi a hagyományos gazdálkodás folytatását. A rendszer nagyon sikeres: ma már újra több mint 350 km²-t művelnek hagyományos módon, s a madarak is nagy számban keresik fel e vidéket.

Hogyan működik

a Natura 2000 a gyakorlatban?

A TISZTA, EGÉSZSÉGES VÍZ MEGŐRZÉSE FRANCIAORSZÁGBAN

A közép-franciaországi Auvergne régió bőséges édesvíz-készleteiről híres, melynek nagy része a Francia-középhegységben eredő Loire folyóból származik. Egyik mellékfolyója, az Allier adja a Clermont Ferrand-ban és környékén élő lakosság ivóvizének 70 %-át. A város önkormányzata hosszú távon is biztosítani kívánta a megfelelő minőséget, ezért a víznyerőhelyek körül

különleges védőzónát jelölt ki. Mindez meglehetősen sok odafigyelést, munkát igényelt, s amikor a terület nagy része – ligeterdei miatt – a Natura 2000 része lett, a hatóságok a helyi természetvédelmi szervezethez fordultak segítségért. A két fél kezelési megállapodást kötött, amelyben meghatározták, mit kell tenni a térségben a vízminőség és a természeti értékek megőrzése érdekében. Az erőfeszítések eredményeképpen Clermont Ferrand lakossága nemcsak állandó, tiszta vízforrással, hanem vonzó természeti területtel is gazdagodott.

A MOCSÁRVIDÉKEK HELYREÁLLÍTÁSA NYUGAT-GÖRÖGORSZÁGBAN

Az Amvrakikos deltája egy minden irányba több száz kilométerre kiterjedő, hatalmas mocsárvidék. Felsős környezete a vízmadarak – köztük a ritka borzas gödény – ideális élőhelye. Az 1980-as években a delta egyes részeit mezőgazdasági célból lecsapolták, de a földeket mégsem tudták megművelni, mert a talajvíz túlzottan sósá vált. A regionális fejlesztési ügynökség figyelme ezek után a terület természeti értékei felé fordult. A delta kiemelkedően gazdag természeti adottságait nemzetközi szinten is ismerték és elismerték, így kiváló eséllyel léphetett be a születőben lévő ökoturisztikai piacra. Miután a deltavidék legnagyobb részét eredeti állapotába helyreállították, a helyiekkel közösen kidolgoztak egy integrált kezelési tervet, mely a Natura 2000 elveivel összeegyeztethető földhasználat és az ökoturisztikai kezdeményezések ösztönzésére hivatott. Az erős helyi támogatottság és a természet iránt érdeklődő turisták özöne alapján úgy tűnik, az Amvrakikos-deltában bevált az újfajta megközelítés.

BÁLNALES AZ AZORI-SZIGETEKEN

Messze, kinn az Atlanti-óceánon, az Azori-szigeteket övező mély vizekben rendkívül gazdag a tengeri élővilág. A szigetvilág Európában talán a legalkalmasabb hely bálnák és delfinek megfigyelésére, tehát óriási ökoturisztikai lehetőségek rejlenek a térségben; ám kellő elővigyázatosság nélkül mindez az állatok kárára is válhat. A bálnanéző túrák szakszerű lebonyolítását biztosítandó, az azori kormány új szabályozást vezetett be a Natura 2000 tengeri területeire vonatkozóan. A rendelkezések

betartásáért cserébe a helyiek vállalkozásszervezési és tengervédelmi képzéseken vehetnek részt. Az együttműködésnek köszönhetően az Azori-szigetek vidéke nemzetközi hírű bálnamegfigyelő helyé vált, ugyanakkor a helyi vállalkozások is szépen gyarapodnak.

Az itt említett kezdeményezések többségét a LIFE program támogatta. Az Európai Unió LIFE+ alapja a 2007-2013-as időszakban több mint 800 millió eurót biztosít természet- és biodiverzitás-védelmi projektekre, köztük a Natura 2000 területekkel kapcsolatos, fenntartható és követhető gyakorlatot bemutató vagy demonstrációs programokra.

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

SPANYOLORSZÁGBAN AZ ÁRAMSZOLGÁLTATÓK SEGÍTENEK A RITKA MADARAK MEGMENTÉSÉBEN

Spanyolországban az elektromos áram nagy részét Aragónia tartományában termelik. Sajnos a sűrű elektromos távvezeték-hálózat gyakran okozza különösen veszélyeztetett madarak, például saskeselyűk pusztulását: legtöbbjük áramütést szenved, amikor a magasfeszültségű vezetéknek ütközik. A probléma megoldása érdekében a regionális kormány – az elektromos szolgáltatókkal együttműködve – mintegy 350 km-nyi magasfeszültségű vezetéknek tesz biztonságossá a madarak számára a Natura 2000 területeken. Az együttműködés kezdete óta sokkal kevesebb madár pusztult el, sőt, néhány egyed egyenesen a magasfeszültségű villanyoszlopokon fészkel. Az áramszolgáltatók vállalták, hogy ezentúl az új vezetékeket földkábelként fektetik le.

EGYÜTTÉLÉS A NAGYRAGADOZÓKKAL ROMÁNIÁBAN

A Vrancea (Vrancea) -hegység vonulatai adnak otthont Románia – és így talán az Európai Unió – második legnagyobb nagyragadozó-állományának. Az itt élők az elmúlt évszázadok során megtanulták, hogyan élhetnek viszonylagos harmóniában e nagy testű, valóban veszélyes állatokkal. Az utóbbi időben azonban egyre kevésbé alkalmazzák a hagyományos óvintézkedéseket, s ennek következtében megszaporodtak a birkanyájak elleni támadások.

Az uniós csatlakozást követően a Román Környezetvédelmi Ügynökség létrehozott egy helyi egységet, amely segítséget nyújt a gazdálkodóknak, illetve bonyolítja a kártérítési ügyeket. Ezek az intézkedések az Európai Unió Romániára vonatkozó, regionális fejlesztési alapjaiban is helyet kapnak. Emellett az ügynökség a helyi gazdaságot is igyekszik újabb ágazattal gazdagítani, a térséget ugyanis ideális nagyragadozó-megfigyelő, turisztikai célpontként népszerűsíti. Mindez elősegíti a ragadozók és az emberek valódi egymás mellett élését.

A TERMÉSZETVÉDELEM A HELYI MEZŐGAZDASÁGOT SEGÍTI DÁNIABAN

A Varde folyó völgyét egykor változatos, értékes sós rétek tarka mozaikja borította. Idővel a réteket kiszárították, hogy a helyükön intenzív gazdálkodást folytathassanak. Amikor azonban az intenzív természetű fűpeltet piac összeomlott, a helyi gazdaságvezetőknek más jövedelemforrás után kellett néznie. Megállapították, hogy a vidék leginkább külterjes állattartásra és gyepgazdálkodásra alkalmas, még agrár-környezetvédelmi támogatást is kaphatnak hozzá – de szükség van a rétek helyreállítására. A természetvédelmi hatóságok vállalták, hogy visszaállítják a rétek eredeti, természetes állapotát. Ma már több mint 250 gazdálkodó részesül agrár-környezetvédelmi támogatásban; ennek összértéke eléri az évi 1 millió eurót. Így nemcsak jövőjük biztosabb, de a mocsaras réteket is újra természetudatosan hasznosítják.

ERDŐGAZDÁLKODÁS ÉS TERMÉSZETVÉDELEM FINNSZÁGBAN

Közép-Finnország az ország faipari központjának tekinthető, ahol az erdők nagyjából magántulajdonban vannak. Így hát nemigen valószínű, hogy a Natura 2000-hez kapcsolódó korlátozások kedvező fogadtatásra találjanak a tulajdonosok körében. A regionális környezetvédelmi tanács azt a megoldást választotta a Natura 2000 elfogadtatása érdekében, hogy külön kezelési tervet készített az erdőkre vonatkozóan, amelyben 10-20 éves periódusokban értékelték az erdőkben rejlő gazdasági lehetőségeket, illetve tisztázták a természetvédelmi teendőket is. E gyakorlatias megoldás nemcsak ahhoz járult hozzá, hogy a tulajdonosok hatékonyabban és jövedelmezőbben használják a rendelkezésükre álló erőforrásokat, hanem egyben segítette eloszlani azt a tévhitet is, miszerint a Natura 2000 okvetlenül az erdőgazdálkodás megszüntetésével jár – sőt, sikerült egyenesen az ellenkezőjét bizonyítani.

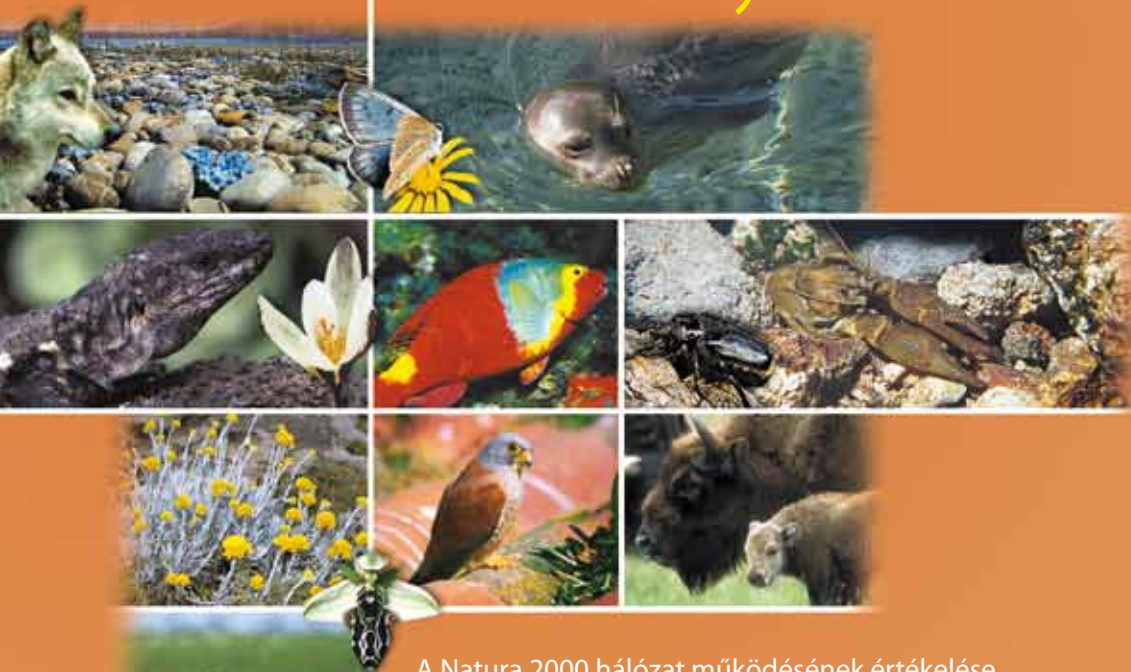

A VÍZÜGYI HATÓSÁGOK HELYREÁLLÍTJÁK AZ OSZTRÁK FOLYÓK KANYARULATAIT

A Drau felső szakaszát – mint sok alpesi folyót Ausztriában – kiegyenesítették és szabályozták, hogy vizét az új mederben tartva, egészen a folyópartig lehetővé tegyék a földművelést. Idővel azonban bebizonyosodott, hogy a drasztikus mérnöki beavatkozások többet ártottak, mint használtak – és nemcsak az élővilágnak. A természetes kanyarulatok és a korábbi élőhelyek hiányában a víz folyása felgyorsult, ez pedig a folyómeder sebes ütemű eróziójához vezetett. A talajvízszint lecsökkent, és a gazdák egyre többet panaszkodtak földjeik kiszáradása miatt. Amikor a Drau felső szakaszát (Obere Drau néven) Natura 2000 területté nyilvánították, a vízügyi hatóságok a folyó kiméletesebb szabályozása mellett döntöttek. Egy 40 kilométeres szakaszon ismét megnyitották a kanyarulatokat és a mellékágakat, illetve helyreállították a folyót kísérő vizes élőhelyeket. A talajvízszintre és az élővilágra gyakorolt kedvező hatása miatt a folyó más szakaszain is terveznek hasonló beavatkozásokat.

Hogyan értékeljük eredményeinket?

A Natura 2000 hálózat működésének értékelése szempontjából fontos a két természetvédelmi irányelvben felsorolt fajok és élőhelyek természetvédelmi állapotának rendszeres ellenőrzése.

A tagállamoknak hatévente jelentést kell készíteniük a bizottság számára a területükön található fajok és élőhelyek természetvédelmi állapotáról, valamint a megőrzésük érdekében hozott intézkedésekről. A bizottság ezeket az információkat nemzetek feletti szinten vizsgálja, így határozza meg az egyes fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetét az Európai Unióban.

Ily módon nemcsak a Natura 2000 hálózat működésének sikeressége értékelhető, hanem azonosíthatóvá válnak azok a problémás területek is, ahol további erőfeszítésekre lehet szükség.

EGY RITKA, BENNSZÜLÖTT HALFAJ MEGMENTÉSE

Rodosz szigetén él egy ritka édesvízi hal, a gizani, amely a világon sehol másutt nem fordul elő. Ez a kis állat a túlélés valóságos mestere: egész életét a sziget édesvízi patakjaiban, forrásaiban és kisebb víztározóiban tölti, dacolva a fagyos téli áradásokkal, a nyári hóhullámokkal és a szárazsággal. Előfordulási helyeinek legtöbbször ma már a Natura 2000 védelme alatt áll, illetve a víznyerést és más, a faj élőhelyeit veszélyeztető tevékenységeket jogszabályok korlátozzák. A legutóbbi felmérések szerint ezek az intézkedések pozitív hatással voltak a gizani helyzetére. Túlélésért vívott harca révén ráadásul meghódította a helybeliek és a turisták szívét. Bemutatására egy látogatóközpontot is alapítottak.

AZ ÉSZAK-EURÓPAI DENEVÉRBARLANGOK VÉDELME

Az északi denevér legjelentősebb élőhelyei Belgium, Luxemburg és Németország határvidékén találhatók. Sajnálatos módon itteni teledőhelyeik nagy részét – elsősorban a barlangokat – a szabadidős tevékenységek tönkretették. A történelmi múlt szerencsére megoldást nyújtott. A felszín alatt ugyanis a háborúk idejéből megmaradt alagútrendszerek és bunkerek húzódnak, illetve felhagyott bányák és ősi erődítmények is találhatóak a vidéken. E téli pihenőhelyek közül ma már több mint 150 a Natura 2000 hálózat része, s a látogatók elől elzárt természeti terület. Az intézkedések jótékony hatása bebizonyosodott: a Natura 2000 területeken ötven év óta először alakult ki stabil denevérállomány.

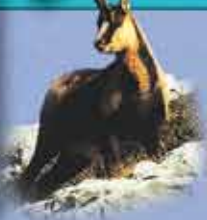
ISMÉT KÖRÖZNEK PARLAGI SASOK MAGYARORSZÁG EGÉN

A parlagi sas hatalmas termetű ragadozómadár, amely főként a Kárpát-medence síkságai fölött látható. Az Európai Unió belüli legjelentősebb előfordulási helye Magyarország, ám az 1980-as évekre ez az állomány is 10–20 párra fogyatkozott. A Magyar Madártani Egyesület nagyszabású akciót indított a faj megmentésére. Az áramutéseket megelőzendő több mint 10 000 villanyoszlopra került szigetelés, őrizték a fészkeket, rádióadó segítségével követték nyomon a fiatal egyedek mozgását, a beteg madarakat megmentették és meggyógyították, de ami a legfontosabb: a gazdálkodókat és az erdőgazdálkodókat is megnyerték az ügynek, így ők segítettek az extenzív művelési módok fenntartásában, illetve a fészkelőhelyek környezetében nem végeznek többé tarvágásokat. Ezen intézkedéseknek köszönhetően az állomány nagysága 2005-re elérte a 75–80 fészkelő párt.

ZERGÉK ÚJRETELEPÍTÉSE AZ APPENNINEKBEN

Az abruzzói zergék egykor szabadon kóboroltak az Olaszország középső részén fekvő Appenninek magas hegyei közt. Azonban a túlzott vadászat és az élőhelyek pusztulása miatt ez az endemikus alfaj szó szerint a kihalás szélére került. Az 1950-es évek közepére az állomány mindössze 20 egyedre fogyatkozott. Ezért a természetvédelmi hatóságok egy szaporítóállomást létesítettek, ahonnan a zergéket apránként, kis csoportokban telepítik vissza az Appenninek gondosan megválasztott területeire. Az akciót nagyszabású felvilágosító kampány kísérte, egyben szigorították a vadászat és a turizmus ellenőrzését is. A program kezdete óta az állomány több mint 1000 egyedre nőtt – erre már egy évszázada nem volt példa.

NAGY-BRITANNIÁBAN ISMÉT SZÓL A BÖLÖMBIKA

A bölömbika rejtőzködő madár, elsősorban mocsarakban és nagy kiterjedésű nádasokban él. Gyakran csak a hím jellegzetes bűgő hangja árulkodik jelenlétéről. Az elmúlt évszázad során a faj folyamatosan fogyatkozott egész Európában, főként élőhelyei pusztulása miatt. Az Egyesült Királyságban sem történt ez másként. 1997-re az állományban mindössze 11 bűgő hím maradt, és beavatkozás nélkül bizonyosan maga a faj is kipusztult volna az országból. Azonnal megkezdődtek az élőhely-rekonstrukciós munkálatok: a madár terjedése érdekében az ország stratégiai szempontból legfontosabb területein nádasokat létesítettek. Ennek eredményeképpen állománya az utolsó hét évben ötszörösére nőtt, s a bölömbika-mentő akció Nagy-Britannia természetvédelmének egyik legnagyobb sikerévé vált.

SEGÍTSÉG A NÖVÉNYEKNEK

A Kanári-szigetek növényvilága Európa flórájának egyik legváltozatosabb részlete. A növények azonban – behatárolt földrajzi elterjedésük következtében – rendkívül érzékenyek a környezet változásaira. Egyes fajok, mint például a bodzafélékhez tartozó *Sambucus palmensis*, már olyan ritkák, hogy nem elegendő csupán élőhelyeiket védelem alá helyezni. Ezért a Kanári-szigetek közigazgatása programot indított a faj megmentésére: a vadon élő egyedekről begyűjtött magokat speciális kertészetekben nevelik fel, majd kiültetik őket a szigetek arra alkalmas pontjaira. A *Sambucus palmensis* természetes állománya máris megnégyszereződött. Visszatelepítésre alkalmas helyekben nincs hiány: a Kanári-szigetek területének több mint 30 %-át – figyelemre méltó biológiai sokfélesége miatt – a Natura 2000 részévé nyilvánították.

Natura 2000

–Hogyan segíthetnek Önök?

Bárhol is éljenek Európában, önök is sokat segíthetnek a Natura 2000 hálózat céljainak elérésében:

- ▶ Keressék fel és ismerjék meg a legközelebbi Natura 2000 területet! Sok helyen egész évben szervezett túrákkal, rendezvényekkel és más programokkal várják a családokat.
- ▶ Jelentkezzenek önkéntes segítőnek! A természetvédő szervezetek mindig szívesen fogadják az önkénteseket, akik segítenek a területek helyreállításában és fenntartásában.
- ▶ Fedezzék fel együtt az élővilágot gyermekeikkel! A Natura 2000 területek kitűnő kirándulóhelyek is, ahol sokat tanulhatnak a természetről. Biztassák erre ismerőseiket is!
- ▶ Alakítsanak ki rezervátumot saját kertjükben vagy valamely közeli zöld területen! Ültessenek nektárban gazdag, őshonos növényeket, hozzanak létre piciny tavacskát, vagy egyszerűen építsenek farakást, ahol a rovarok áttelelhetnek!
- ▶ A Natura 2000 területeken és környékükön természetbarát módon termelt áruk vásárlásával a helyi gazdaságot is segítik, amellyel, hogy hozzájárulnak a fajok és élőhelyek fennmaradásához!

Bármelyik lehetőséget választják, kérjük, osszák meg élményeiket másokkal is, és biztassák őket a Natura 2000 megismerésére – **hiszen Európa természeti öröksége az önöké, a mienk, mindannyiunké!**

**TOVÁBBI INFORMÁCIÓÉRT LÁTOGASSANAK
EL A BIZOTTSÁG HONLAPJÁRA!**

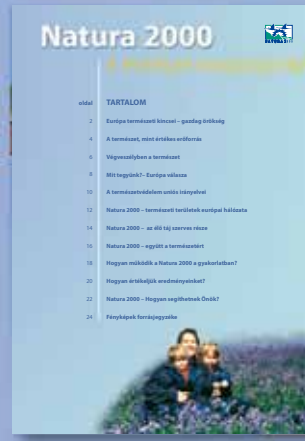
[http://ec.europa.eu/environment/nature/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm)

A közzétett fényképek szerzői jogvédelem alatt állnak, a szerzők kifejezett engedélye nélkül tilos azokat más célra felhasználni.

CÍMLAPKOLLÁZS © K. Taskinen; © J. Luhta; © P. Creed; © R. Hoelzl/4nature; © P. Creed; © J. Luhta; © B. Gibbons/Natural Image; © New Forest LIFE Partnership; © G. Logan/SNH FÖKÉP © A. Zanetti
TARTALOMJEGYZÉK © S. Bickel/BBOWT

2. OLDAL Abernethy Forest (UK) © K. Sundseth; **Elsenborn meadows (BE)** © F. Vassen; **Dorset heaths (UK)** © J. Houston; **Bluebell woods (BE)** © K. Taskinen; **Lech Valley (AT)** © A. Vorauer (www.4hour.cc); **Southern Greece (EL)** © B. Gibbons/Natural Image; **Hohe Tauern NP (AT)** © M. Fritz; **Relictual grasslands, Ardèche (FR)** © P. Collin/ENC; **Hungarian wetland (HU)** **BETÉ** **Grass-of-Parnassus** © A. Gagg; **Betony** © P. Creed; **Small red damselfly** © B. Gibbons/Natural Image; **Boletus erythropus** © P. Creed; **Stoat** © Nature Photographers; **Eleonora's falcon** © M. Ravasini; **Southern gentian** © P. Creed; **Spotted fritillary** © J. Asher; **Fire salamander** © E. van Uchelen/Saxifrage 3.
3. OLDAL **Red kite** © M. Read; **The Burren (IE)** © www.burrenbeo.co; **Waddensea seals (NL)** © A. Maywald; **Lapland (FI)** © J. Luhta; **Čepkeliai bog pool (LI)** © V. Monsevičius; **Hortobágy NP (HU)** © L. Lisztes; **Danube Delta (BU)** © www.deltaresort.com; **The Julian Alps (SL)** © T. Jeseničnik/TNP; **Sardinian coast (IT)** © K. Sundseth; **Dehesas (ES)** © Fundación Global Nature – Extremadura; **Hainich beech forest (DE)** © T. Stephan; **Madeira (PT)** © M. Freitas

8. OLDAL **EU flags; Wigeon in flight** © D. Kjaer; **Danube floodplain (AT)** © H. Dolecek; **Banded demoiselle (SL)** © J. Petutschnig, Umweltbüro Klagenfurt; **Gothenburg Summit (2001)** © A. Andersson; **Danube River (AT)** © NP Donau Auen; **Gothenburg Summit (2001)** © A. Andersson; **Hawksbill turtle (EL)** © Archelon; **BETÉ** **Kingfisher** © D. Kjaer **9. OLDAL** **Cranes, Champagne Ardenne (FR)** © A. Balthazard/LPO; **Dancing cranes (FI)** © J. Luhta; **Cranes in mires (FI)** © J. Luhta; **Cranes in flight (EE)** © M. Kose; **Cranes in Gallocantera (ES)** © A. Torres; **Cranes with chick (FI)** © J. Luhta **KIVÁGAS** **Flying crane** © P. Dubois

10. OLDAL **Lady's slipper (AT)** © Archiv Abt. Umweltschutz; **Black-throated diver (FI)** © J. Luhta; **Short-beaked common dolphin (EL)** © S. Agazzi (http://www.tethys.org); **Bearded vulture (AT)** © EGS-Österreich/N. Roth-Callies; **Rosalia alpina (FR)** © J. Asher; **European mink (EE)** © T. Maran; **Cyprus mouflon (CY)** © A. Antoniou; **European pond terrapin** © E. van Uchelen/Saxifraga; **Isoplexis calchathia, Canary Islands (ES)** © Consejería de Medio Ambiente del Gobierno de Canarias; **Iberian lynx (ES)** © Proyecto LIFE Lince Junta de Andalucía **BETÉ** **Collared flycatcher (CZ)** © J. Hlasek; **Calypso orchid (FI)** © M. O'Brien; **Marsh fritillary (UK)** © J. Asher **11. OLDAL** **Boreal forest (FI)** © K. Sundseth; **Eagle owl (EE)** © M. Kose; **Limestone pavement (UK)** © P. Creed; **Large copper (FR)** © J. Asher; **Eastern pasqueflower (CZ)** © J. Hlasek; **Poet's narcissus, hay meadow, Pyrenees (FR)** © P. Creed

16. OLDAL **Children at Weidmoos (DE)** © Gem. Lamprechtshausen; **Grindenschwarzwald (DE)** © Abt. Landespflege, Arbeitsbereich Wildökologie; **Ministry officials (DE)** © Rädle; **Hunting (FR)** © FACÉ; **Stakeholders in Tirol (AT)** © Archiv der Abteilung Umweltschutz, Amt der Tiroler Landesregierung; **Schütt-Dobratsch NP (AT)** © LIFE-Project Schütt-Dobratsch; **Agricultural advisors, Termoncarragh (IE)** © C. Keena; **New Forest LIFE Partnership (UK)** © New Forest LIFE Partnership; **Hiking (FR)** © F. Flavier **17. OLDAL** **Hainich beech forest (DE)** © Nationalpark Hainich; **Black woodpecker (LV)** © V. Larmanis; **Castro Verde (PT)** © K. Sundseth; **Shepherding (ES)** © Fundación Global Nature

18. OLDAL **Vavre et Foret du Moulin (FR)** © LN_CCEPA_J. Saillard, Fédération des Conservatoires d'espaces naturels; **Otter** © P. Glendell/English Nature; **Lagarou lagoon (EL)** © G. Rousopoulos; **Dalmatian pelican (EL)** © A. Ivanenko; **Whale watching, Azores (PT)** © F. Cardigos/ImagDOP; **Sperm whale (PT)** © J. Fontes/ImagDOP **19. OLDAL** **Adjusting power cables Aragon (ES)** © Red Eléctrica de España; **White stork nesting on power cables (ES)** © Red Eléctrica de España; **Learning to live with large Carnivores (RO)** © Silviu Chiriac, LIFE project; **Brown Bear (RO)** © Silviu Chiriac, LIFE project; **Varde meadows (DK)** © S. Mariegaard; **Corncrake (LV)** © A. Petris; **Foresters (FI)** © P. Kulmala; **Siberian jay (FI)** © J. Luhta; **Obere Drau (AT)** © I. Hoffman, ecoconsult.com; **Kingfishers** © J. Zmólnig

4. OLDAL Food Fair (HU) © F. Kis/WWF Hungary; **Birdwatching Waddensea (DE)** © M. Stock; **Diver in the Azores (PT)** © P. Wirtz/ImagDOP; **Fishermen (ES)** © SEO/BirdLife; **Great Kemerli (LV)** © K. Sundseth; **Forestry (SE): River Ain (FR)** © G. Brevet; **Production of cork (ES)** © APCOR **5. OLDAL Yllas NP (FI)** © K. Taskinen; **Poppy field (UK)** © P. Creed

6. OLDAL Floods, Oxford (UK) © Newquest; **Benidorm (ES): Peat extraction (IE)** © Bord na Mona; **Intensive agriculture (DE)** © D. Miletich/4nature; **New motorway (PT)** © LPN; **Tank tracks, Salisbury Plain (UK)** © MOD; **Waste dumping (UK)** © Wiltshire Wildlife Trust; **Construction site, Sicily (IT)** © DG Regio; **Ochre pollution (UK)** © P. Wakely/English Nature; **Prestige disaster clean-up operation (ES)** © El Correo Gallego **7. OLDAL House sparrow (UK)** © D. Kjaer; **Brown bear (FI)** © J. Luhta; **Omphalodes littoralis (FR)** © P. Creed; **Wildmoor Heath (UK)** © J. Asher; **Dartford warbler (UK)** © D. Bright; **Apollo butterfly (FR)** © J. Asher; **Sand lizard (UK)** © B. Gibbons/Natural Image

12. OLDAL Triglav NP (SI) © J. Mihelec; **Wetland and egrets (SK)** © A. Popovic; **Kuronian spit (LT)** © Z. Markvenas; **Bialowieza Forest (PL)** © B. Gibbons/Natural Image; **Upper Teesdale (UK)** © P. Creed; **Coastal habitat (MT)** © V. Mercieca/The Gaia Foundation; **Alpine meadow (FR)** © B. Gibbons/Natural Image; **Stora Alvaret (SE)** © S. Forslund; **Samaria Gorge, Crete (EL)** © P. Creed **13. OLDAL Boreal forest (FI)** © J. Luhta; **Atlantic oakwoods (IE)** © K. Sundseth; **Trockenraben (DE)** © Dr A. Didion; **Mercantour (FR)** © F. Flavier; **Pannonian salt steppes (HU)** © S. Gör; **Macin Mountains (RO)** © MMNPA; **Shabia Lake Complex (BU)** © S. Spasov **Garrigue habitat (EL)** © B. Gibbons/Natural Image; **Mediterranean Scrub (ES)** © B. Gibbons/Natural Image; **Phoenix palm habitat, Crete (EL)** © C.A. Thanos

14. OLDAL Coastal meadows (EE) © M. Kose; **Dehesas (ES)** © Funcación Global Nature - Extremadura; **Alpine meadows (R. Hoelzl/4nature); Cutting reedbeds (EE)** © M.V. Rannap; **Untersee (DE)** © E. Stegmaier - RP Freiburg; **Fishermen (ES)** © Spanish Cetacean Society SEC; **Shepherding, West Münster (DE)** © L. Aschenmeier; **Burren, grazing (IE)** © www.burrenbee.com; **Fishermen (EL)** © G. Rousopoulos **15. OLDAL Natterjack toad (EE)** © M.V. Rannap; **Dormouse (UK)** © M. Read; **Arctic tern (J. Ruuskanen)** **15. OLDAL Transporting timber, Söderåsen NP (SE)** © O. Fiskesjö; **Wooded meadows (LV)** © V. Larmans; **White stork (CZ)** © J. Hlasek; **Shepherding (FR)** © G. Lopez/Wildlife Pictures

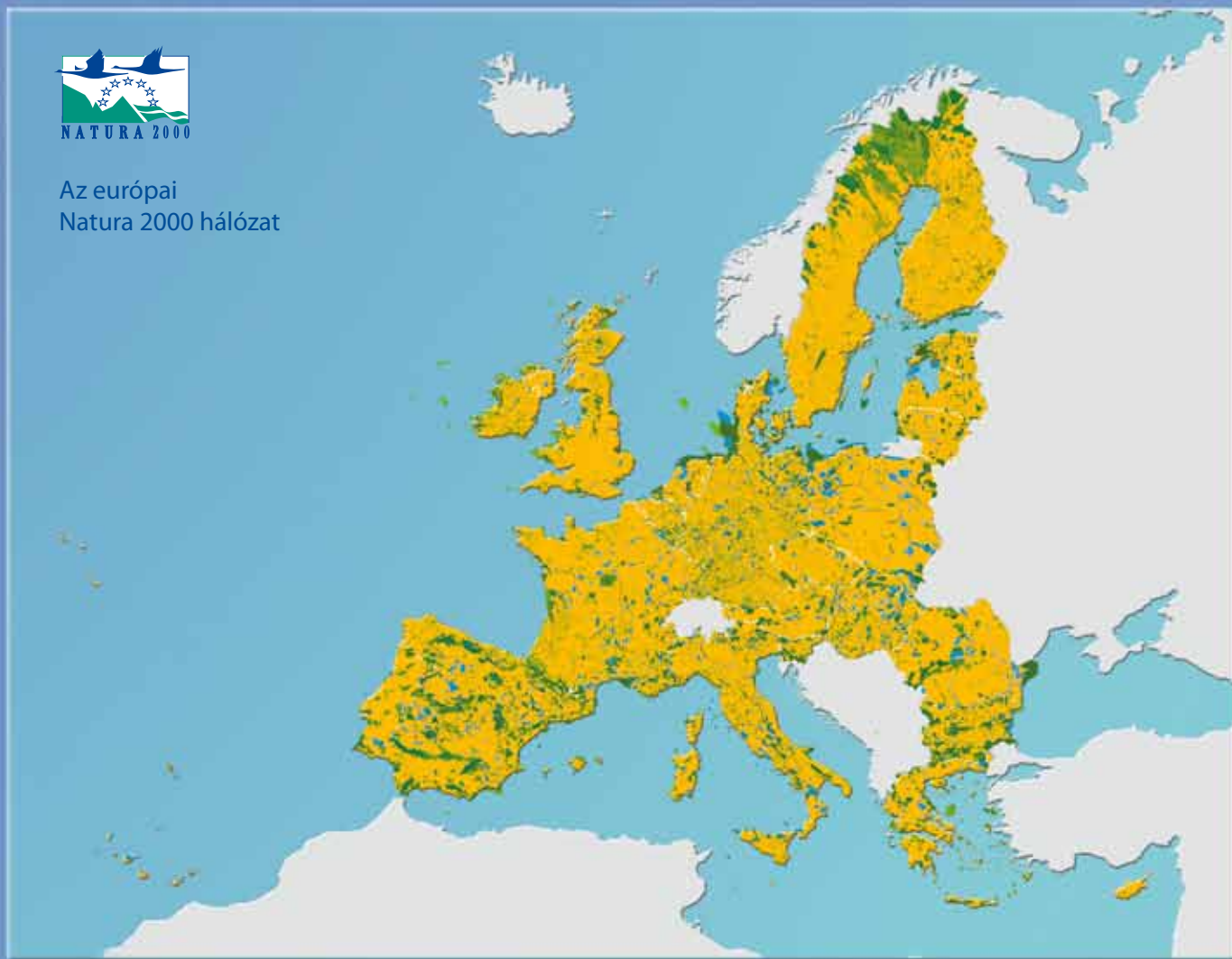

20. OLDAL Lake Constance forget-me-not (AT) © Amt der Landeshauptstadt Bregenz; **Mediterranean monk seal (EL)** © MOM (www.mom.gr); **Hierro giant lizard (ES)** © D.L. Sánchez; **Parrot fish (MT)**; **White-clawed crayfish (UK)** © English Nature; **Maltese everlasting (MT)** © University of Catania, Sicily; **Lesser kestrel (PT)** © LPN; **European bison (PL)** © B. Gibbons/Natural Image; **Great bustard (HU)** © Hortobágy NP; **Sand grouse (ES)** © A. Torres **21. OLDAL European wolf (Croatia)** © D. Huber; **Scarce large blue (CZ)** © J. Hlasek; **Crocus hartmannianus (CY)** © A. Antoniou; **Hermit beetle (SE)** © K. Claesson; **Cyprus bee orchid (CY)** **21. OLDAL Ladigesocypris ghigii (EL)** © A. Zoumboulglou; **Freshwater stream, Rhodes (EL)** © P.S. Economidis; **Protecting bat caves (LU)** © F. Schwaab; **Pipistrelle bat (UK)** © BBOWT; **Imperial Eagle (HU)** © A. Kovacs; **Radio tagging (HU)** © M. Horvath; **Reedbed restoration (UK)** © RSPB; **Bittern (UK)** © P. Vines; **Argyranthemum liliid (ES)** © Consejería de Medio Ambiente del Gobierno de Canarias; **Replanting endemic plants (ES)** © Consejería de Medio Ambiente del Gobierno de Canarias

22. OLDAL Wardens on Lampedusa (IT) © S. Picchi; **Bird Fair (UK)** © Lee Valley Regional Park; **Outdoor picnic Yllas (FI)** © K. Taskinen; **Green days in Romania (RO)** © Eurosite; **Games for bearded vulture; German bread (DE); Tatra NP (SK)** © Popp & Hackner/4nature; **Children's ID charts (UK)** © Lee Valley Regional Park Authority **23. OLDAL Volunteers (UK)** © LIFE project Lowland Limestone Pavements; **Encountering Alpine marmots (AT)** © H. Schweiger/4nature; **Releasing sea turtles, Lampedusa (IT)** © A. Zanetti

Az európai
Natura 2000 hálózat

A Natura 2000 a legelőremutatóbb kezdeményezés, amely valaha létrejött annak érdekében, hogy Európa gazdag természeti örökségét megőrizsük. Lehetővé teszi, hogy a 27 uniós tagállam közösen, az országhatároktól függetlenül munkálkodjon az Európában természetesen előforduló, értékes fajok és élőhelyek megőrzésén. Lényege a természetvédelmi területek ökológiai hálózatba szervezése, ez a Natura 2000 hálózat. Eddig 25.000 terület tartozik a rendszerhez, így jöhetett létre bolygónk legnagyobb, természetvédelmi területekből álló hálózata.

Mivel a Natura 2000 tájaink szerves része, fontos, hogy ezeket a területeket az ott található sérülékeny élőhelyek és fajok szükségleteit figyelembe véve hasznosítsuk. Nem a gazdasági tevékenységek megszüntetése a cél, sokkal inkább olyan feltételek kialakítása, melyek Európa biológiai sokféleségét is megőrzik.

Az érintett lakosok, földtulajdonosok és gazdálkodók, a hivatalok illetékesei és a természetvédők valamennyien fontos szerepet játszanak a Natura 2000 sikeres megvalósításában.

Európai Bizottság

Natura 2000 – A természet mindannyiunké

Luxemburg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala

2009 – 28p – 21 x 29.7 cm

ISBN 978-92-79-11573-8

ISBN 978-92-79-11573-8

9 789279 115738